

УДК 811.112.2'37

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/68-1-20>

Надія БОЙЧУК,

orcid.org/0000-0002-6555-0404

асистент кафедри німецької філології

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

(Івано-Франківськ, Україна) nadboy82@gmail.com

Богдана ПЕТРИШАК,

orcid.org/0000-0002-5154-2403

старший викладач кафедри німецької філології

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

(Івано-Франківськ, Україна) bohdana.petryshak@pnu.edu.ua

Олена ПАВЛИШИНЕЦЬ,

orcid.org/0000-0002-6368-6335

старший викладач кафедри німецької філології

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

(Івано-Франківськ, Україна) olena.pavlyshynets@pnu.edu.ua

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДНИХ ІМЕННИКІВ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Стаття присвячена структурно-семантичному аналізу складних іменників у сучасній німецькій мові, який найповніше виражається через тексти новин, оскільки вони відображають актуальні події. Словотворення є основним шляхом поповнення словникового складу німецької мови, особливо субстантивне, що й зумовлює актуальність теми цього дослідження. Об'єктом дослідження є субстантивне словоскладання німецької мови. Метою дослідження є системний структурно-семантичний аналіз субстантивних композитів у сучасній німецькій мові. З поставленої мети випливають такі завдання: провести структурно-семантичний аналіз складних іменників німецької мови та виявити особливості функціонування складних іменників у німецькій мові. Матеріалом дослідження були використані німецькомовні тексти новин, як один із продуктів медійного дискурсу. Для розв'язання поставлених завдань застосовувалися такі методи дослідження: індуктивний метод, що дав змогу від конкретних спостережень за лінгвістичними фактами перейти до їхньої систематизації та узагальнення; метод структурно-семантичного аналізу, що дав змогу дослідити значення та структури складних іменників у німецькій мові; метод трансформаційного аналізу, що дав змогу встановити характер мотивації досліджуваних компонентів композитів. Під час дослідження було встановлено, що словоскладання продовжує залишатися провідною словотворчою тенденцією німецької мови. Субстантивні композити, утворені за моделлю «іменник + іменник», найпоширеніші серед складних іменників у німецькому новинному дискурсі. З'ясовано, що композити у текстах німецькомовних новин належать до однієї лексико-семантичної групи у межах одного тексту, семантико-синтаксичні зв'язки яких вказують на місце та час подій, а також на приналежність учасників та складників подій, що окреслюються у тексті повідомлення. В аналізованих контекстах виявлено, що композитами можуть бути також власні назви. Складні іменники реалізують у текстах новин різноманітні функції, як-от: номінативну, компресивну, комунікативну та текстотвірну.

Ключові слова: *композит, медійний текст, словоскладання, структурно-семантичний аналіз, функція.*

Nadiia BOICHUK,

orcid.org/0000-0002-6555-0404

*Assistant at the Department of German Philology
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) nadboy82@gmail.com*

Bohdana PETRYSHAK,

orcid.org/0000-0002-5154-2403

*Senior Lecturer at the Department of German Philology
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) bohdana.petryshak@pnu.edu.ua*

Olena PAVLYSHYNETS,

orcid.org/0000-0002-6368-6335

*Senior Lecturer at the Department of German Philology
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) olena.pavlyshynets@pnu.edu.ua*

STRUCTURAL AND SEMANTIC FEATURES OF COMPOUND NOUNS IN MODERN GERMAN

The article is devoted to the structural and semantic analysis of composites in modern German, which is most fully realized in news texts, as they reflect current events. Word formation of the German language is the main way of replenishing the vocabulary, especially the word formation of substantives, which determines the relevance of the topic of this study. The object of the study is the substantive word formation of the German language. The aim of the study is a systematic structural and semantic analysis of substantive composites in modern German. The following tasks follow from the goal: to conduct a structural-semantic analysis of German compound nouns and to identify the peculiarities of the functioning of compound nouns in German. German-language news texts as one of the products of media discourse were used as the research material. The following research methods were used to solve the set tasks: inductive method, which allows us to move from specific observations of linguistic facts to their systematization and generalization; method of structural-semantic analysis, which allowed us to study the meanings and structures of compound nouns in German; method of transformational analysis, which allows us to establish the nature of motivation of the studied components of composites. In the course of the study it was found that word composition continues to be the leading word-formation trend of the German language. Substantive composites formed according to the model "noun + noun" are the most common among compound nouns in German news discourse. It has been found that composites in German-language news texts belong to the same lexical and semantic group within the same text, the semantic and syntactic relations of which indicate the place and time of events, as well as the affiliation of participants and components of the events described in the text. In the analyzed contexts, it was found that proper names can also be composites. Compound nouns realize various functions in news texts, such as nominative, compressive, communicative and text-forming.

Key words: *composite, media text, word formation, structural-semantic analysis, function.*

Постановка проблеми. Питання про місце словотвору в системі мови досі дискутується лінгвістами і не має однозначної відповіді. Словотвір є одним з найбільш активно обговорюваних питань у лінгвістиці, оскільки він тісно переплітається з лексикою, морфологією, синтаксисом і семантикою. Існують різні погляди вітчизняних і зарубіжних лінгвістів на питання про місце словотвору в мовній системі. Одні мовознавці розглядають словотвір як невід'ємну частину синтаксису (Radzion, 2016), інші – як самостійний розділ мовної системи (Тура, 2017; Кучеренко, 2013).

На думку більшості мовознавців, словотвір належить до розряду лінгвістичних розділів, які є частиною граматики, з одного боку, і лексики, з іншого (Schlucker, Helmbrecht, Nübling &

Schlucker, 2017). На нашу думку, словотвір вважається проміжним рівнем між лексичним і граматичним рівнями. Актуальним питанням німецького словотвору постає семантика, структура та функції композитів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сполучення лексичних основ має давню історію вивчення, що пояснюється винятковою продуктивністю цього способу словотворення на різних етапах розвитку німецької мови. Проблеми розвитку лексики завжди перебували в центрі уваги вчених, адже лексичний склад мови перебуває в постійній динаміці й ставить перед вченими нові завдання, оскільки коли в реальному житті з'являються нові предмети та явища, виникає необхідність давати їм назви.

В німецькій мові, як правило, це композити, яким приділяли увагу такі вітчизняні вчені, як Л. Рись та Л. Пасик (2019), котрі вивчали відомі словоскладання у сучасній німецькій мові. Класифікації способів словоскладання в сучасній німецькій мові присвячує свої розвідки В. Карпюк (2016). Принципи класифікації дієслівних композитів у сучасній німецькій мові розглядає Н. Смоляр (2011). Терміни-композити в системі сучасної німецької термінології цивільного захисту представлено у роботі О. Кучеренко (2013). Зі свого боку, Н. Гура досліджує структурно-типологічні особливості складних німецьких комп'ютерних термінів та їх переклад українською мовою (2017). Попри значну кількість розвідок, недостатньо дослідженими залишаються структурно-семантичні особливості композитів у текстах німецьких новинних повідомлень.

Мета дослідження полягає у виявленні лексико-семантичних особливостей німецьких композитів та їхнього функціонування у німецькомовних новинах.

Виклад основного матеріалу. Композит є засобом мовної компресії, оскільки один складний іменник передає одразу кілька властивостей одного референта. Доводиться давати назви новим предметам і явищам навколишньої дійсності, причому нові терміни з'являються під час розвитку науки. Крім того, нові позначення необхідні і для вже існуючих предметів та явищ. Більшість нових номінативних одиниць у німецькій мові з'являється за допомогою словотворення.

Основними функціями словотворення є номінативна, що виявляється у створенні нових слів, у співвіднесенні слова з явищем або предметом, позначуванням цим словом; і комунікативна, яка відповідає власне за створення нових слів для спілкування (Fleischer, 2012). Окрім зазначених основних функцій лінгвісти виокремлюють синтаксичну, текстотвірну та стилістичну функції (Кучеренко, 2013; Рись & Пасик, 2019; Radzion, 2016). Синтаксична функція може бути розглянута у двох аспектах. З одного боку, вивчається синтаксична природа утворення сполук, тобто їхній «внутрішній синтаксис», з іншого боку, досліджується питання про співвідношення сполук і словосполучень (Radzion, 2016). Водночас стилістична функція полягає в тому, що «компоненти, які входять до складу слова, можуть містити різноманітні конотативні значення, такі як експресивні, емоційні, оцінні, функціонально-стилістичні тощо» (Fleischer, 2012).

Морфологічні функції виявляються у визначенні граматичних ознак слова. Тобто визначається, чи належить слово до тієї чи іншої час-

тини мови і якими морфологічними маркерами наділяється той чи інший клас слів у межах частини мови, наприклад, родовими позначеннями, типами відмінювання, типами утворення множини іменників тощо. Глибший зв'язок між словотворенням та іншими категоріями слова «стає очевидним при розгляді словотворчих структур як периферійних засобів функціонально-семантичних полів, що виражають у стислому вигляді семантичні ознаки, які відповідають за рівень граматичної категоріальності в компресованому вигляді, наприклад, стану, темпоральності тощо» (Radzion, 2016). Функція словотворення – одна з найважливіших функцій, що дає змогу називати складні слова словами, функція компресії проявляється в лінгвістичній економії (Fleischer, 2012).

В наукових колах постає питання про відмінності між складним іменником і словосполученням, адже словоскладання вважається основним способом словотворення в сучасній німецькій мові (Рись & Пасик, 2019). Складний іменник, як правило, значно відрізняється від словосполучення: субстантивний композит позначає нове поняття або вид предмета. Першою частиною складного іменника може бути будь-яка частина мови:

- іменник + іменник: *Wochenende, Wasserleitung*;
- прикметник + іменник: *Schwarzkante, Weißbrot, Leichtfahrbahn*;
- дієслівна основа + іменник: *Springstunde, Schreibtisch, Schwimmbad*;
- числівник + іменник: *eine Drei-Zimmer-Wohnung, Sieben-Bit-Byte, die 3-Jahres-Garantie*;
- займенник + іменник: *Ich-Erzähler, Sie-Form*;
- прислівник + іменник: *Immerschönkraut, Vorhersage, Oberlafette*;
- прийменник + іменник: *Mitstudent, Abschlag*.

Лінгвісти вбачають між компонентами композита повторення певних синтаксичних відносин, визначаючи це як «мікросинтаксис» (Fleischer, 2012), тому часто приділяють увагу вивченню внутрішнього синтаксису композита. В німецькій мові, так само як і в українській, зв'язки між компонентами композита можуть бути як сурядними, так і підрядними. Порядок слідування компонентів складного слова не може бути довільним, адже при зміні їхньої послідовності змінюється значення всього композита: *Zuchttier – племінна тварина; Tierzucht – скотарство; Schrankwand – меблева стінка; Wandschrank – (вбудована) стінна шафа; Dorfstraße – сільська вулиця; Straßendorf – селище рядової забудови*.

Серед науковців немає єдиної думки щодо критеріїв, які дозволяють відрізнити композит

від словосполучення. Відмінність між ними слід шукати, насамперед, в їхньому фонетико-морфологічному оформленні. Компоненти словосполучення, на відміну від частин складного слова, зберігають свій наголос і не об'єднуються в єдину цілісну словотворчу групу за звичним для компонентів словосполучення граматичним оформленням. Деякі вчені зводять процес словотворення до складання словосполучень в одне слово, тобто до «універбації, як-от: *Konferenz am runden Tisch = Rundtischkonferenz*» (Fleischer, 2012).

Однак не всі складні слова виникають зі словосполучень. Основною формальною ознакою є фіксований порядок слідування складових частин композита, тобто компоненти складного слова лексично нероздільні – між компонентами не може бути вставлене жодне слово, а означальне слово завжди стоїть перед означуваним. Зв'язок між компонентами композита здійснюється за їхнім порядком слідування, а складові словосполучення пов'язані один з одним за допомогою відмінювань, прийменників тощо. Фонетична організація складного слова, поряд із фіксованим порядком слідування його складових, є формальною ознакою, що відрізняє складні слова від словосполучень. Суть цієї ознаки полягає в наявності єдиного основного наголосу та неможливості пауз між компонентами композита. Хоча функціональний критерій (синтаксична та номінативна єдність складного слова) виявився єдиним спільним для всіх класів складних слів, він усе ж таки не може використовуватися як універсальний критерій, оскільки не відокремлює складні слова від різних типів стійких конструкцій. З огляду на це В. Фляйшер пропонує враховувати графічний критерій при відмежуванні складних слів від словосполучень (Fleischer, 2012).

Аналіз різних точок зору на проблему розмежування складних слів і словосполучень дав змогу виокремити найважливіші для вирішення цього завдання формальні ознаки:

- цілісність складних слів, тобто їхня неподільність на самостійні частини та неможливість розміщення між компонентами композита інших лексичних одиниць;

- відсутність пауз між компонентами складного слова за наявності одного основного наголосу;

- неможливість граматичної зміни першого компонента складного слова без зміни лексичного значення складного слова загалом;

- фіксований порядок розміщення компонентів складного слова (Гура, 2017; Кучеренко, 2013; Schlücker, Helmbrecht, Nübling & Schlücker, 2017).

Питання про значення складних слів найчіткіше проявляється при розгляді моделі «іменник + іменник». Синтаксичні розгортання композитів у словосполучення допомагають визначити семантико-синтаксичні зв'язки, як-от:

- «місцезнаходження»: *Badezimmer – ванна кімната; Gartenbeet – садова грядка, Büroarbeit – робота в офісі, Kellertreppe – сходи до підвалу;*

- «час»: *Vormittagsstunde – ранкова година; Sommerferien – літні канікули; Morgenfrühstück – сніданок(ранковий), Tagesfahrt – однокілометражний поїзд;*

- «причина»: *Risikobereitschaft – готовність ризикувати; Schmerzensschrei – крик від болю;*

- «приналежність»: *Busfahrplan – розклад руху автобусів; Konjunktorentwicklung – розвиток кон'юнктури; Gemeindeland – общинна земля.*

Для сучасного суспільства основними цінностями вважаються динамічність, мобільність та мінливість. У цьому контексті медійний дискурс як елемент соціальної культури суспільства постає результатом комунікативного процесу між продуцентами медійних текстів і реципієнтами. Відомо, що тексти новин є одним з різновидів продуктів медійного дискурсу, які структуровані за схемою, запропонованою голландським вченим ван Дейком, тобто складаються із заголовку, вступу, блоку головних подій, прикінцевого абзацу, іноді з фонового блоку та блоку попередніх подій. Основною функцією медійного дискурсу є прагматична, що виявляється у привертанні уваги реципієнта до тексту (Щербак, 2022). Для ефективної реалізації цієї функції використовуються різні лексичні, синтаксичні, стилістичні засоби. Текстам новин притаманна стислість повідомлень та мовна компресія, яка виявляється у застосуванні композитів. Так, у заголовку новини "*Enge Personallage: Busfahrplan in Bremerhaven ausgedünnt*" (<https://www.tagesschau.de>, 30.05.2023) зафіксовано два композита – *Personallage* та *Busfahrplan*, семантико-синтаксичні зв'язки яких вказують на ступінь укомплектованості кадрами та приналежність цих кадрів до певного референта відповідно. У вступі композит "*Personallage*" повторюється та взаємодіє зі складним іменником "*Buslinien*", який належить до одного семантичного поля з композитом "*Busfahrplan*". У другому реченні у вступі зафіксовано складний іменник "*Sommerferien*" (літні канікули), семантико-синтаксичні зв'язки якого вказують на час покращення ситуації з рухом автобусів: "*Durch die schwierige Personallage fahren von nun an vormittags einige Buslinien in Bremerhaven seltener. Die Lage soll sich wohl erst nach den Sommerferien verbessern*" – «Через складну кадрову ситуацію деякі автобусні

маршрути в Бремергафені відтепер курсуватимуть рідше вранці. Очікується, що ситуація покращиться лише після літніх канікул.

У блоці головної події вжито шість композитів: *Donnerstag, Verkehrsbetrieb, Fahrplan, Vormittagsstunden, Werktagen, Personallage*: “*Ab Donnerstag schränkt der Bremerhavener Verkehrsbetrieb Bremerhaven Bus den Fahrplan ein. In den Vormittagsstunden an Werktagen werden die Takte auf den Linien 502 bis 506 und beim Hafenerlauter laut dem Unternehmen ausgedünnt. Grund ist laut Bremerhaven Bus die weiter angespannte Personallage*” – «Починаючи з четверга, компанія Bremerhaven Bus, що займається громадським транспортом у Бремергафені, обмежує свій розклад руху. За повідомленням компанії, в ранкові години по буднях розклад руху на лініях 502–506 і Hafenerlauter буде скорочено. Причиною, за словами Bremerhaven Bus, є «постійна напружена кадрова ситуація»».

Слід зазначити, що власні назви в аналізованому контексті також є композитами за своєю структурою – *Bremerhaven* та *Hafenerlauter*. З іншого боку, лексична одиниця *Donnerstag* не сприймається реципієнтами як складний іменник, однак структурно – це композит, що складається з компонентів *Donner* (грим) та *Tag* (день), які поєднуються за допомогою сполучного елемента «s».

У наступному новинному повідомленні у заголовку “*Risikobereitschaft sinkt*” (<https://www.tagesschau.de>, 05.09.2023) вжито композит *Risikobereitschaft* (готовність до ризику), семантико-синтаксичний зв’язок компонентів якого вказує на приналежність. Ризик реалізується у вступі взаємодією композитів “*Zins- und Konjunkturentwicklung*” (процентні ставки та економічний розвиток) та “*Verlusttag*” (день втрат): “*Anhaltende Zweifel über die Zins- und Konjunkturentwicklung ließen an den New Yorker Börsen keine klare Richtung aufkommen. Der DAX verbuchte den dritten Verlusttag in Folge*” – «Тривалі сумніви щодо процентних ставок та економічного розвитку не дозволили нью-йоркським фондовим біржам сформувавши чіткий напрямок руху. DAX зафіксував третій день втрат поспіль».

Водночас складні іменники “*Wochenende*” (вихідні) та “*Aktienmärkte*” (фондові ринки) у блоці головної події вказують на час та місце подій: “*Nach dem langen Wochenende haben die Aktienmärkte in New York keine klare Richtung gefunden. Während der Dow Jones mit einem Abschlag von 0,56 Prozent aus dem Handel ging, verbuchte der Technologieindex Nasdaq 100 ein leichtes Plus von 0,11 Prozent*” – «Після довгих вихідних фондові ринки в Нью-Йорку так і не зна-

йшли чіткого напрямку руху. У той час як Dow Jones завершив день падінням на 0,56%, технологічний індекс Nasdaq 100 продемонстрував невеликий приріст на 0,11%».

У новині під назвою “*Rheinmetall bereitet weitere "Leopard"-Panzer auf*” (<https://www.tagesschau.de>, 09.08.2023) заголовний композит “*"Leopard"-Panzer*” (танк “Leopard”) повторюється у вступі (1) та блоці головної події (2). У вступі та у блоці головної події розширюються ознаки танку компонентом “*Kampf-*” – *Leopard-Kampfpanzer* (бойовий танк “Leopard”), окрім того у вступі уточнюється, що це танк першого покоління шляхом додавання цифри 1:

(1) “*Der Rüstungskonzern Rheinmetall will weitere Kampfpanzer an die Ukraine liefern. Dazu hat das Unternehmen ältere "Leopard 1"-Panzer in Belgien gekauft. Nun sollen sie für den Kriegseinsatz umgerüstet werden*” – «Виробник зброї Rheinmetall хоче поставити більше бойових танків в Україну. З цією метою компанія придбала старі танки “Leopard 1” у Бельгії. Тепер вони будуть переобладнані для використання у воєнний час».

(2) “*Der Rüstungskonzern Rheinmetall plant einen weiteren Export von Leopard-Kampfpanzern in die Ukraine. Dazu hat das Unternehmen etwa 50 ältere Panzer des Typs "Leopard 1" vom belgischen Unternehmen OIP Land Systems erworben, wie ein Firmensprecher heute bestätigte. Über das Geschäft hatte zuvor das "Handelsblatt" berichtet*” – «Виробник зброї Rheinmetall планує подальший експорт бойових танків “Leopard” в Україну. З цією метою компанія придбала близько 50 старих танків “Leopard 1” у бельгійської компанії OIP Land Systems, як підтвердив сьогодні представник компанії. Раніше про цю угоду вже повідомляло видання “Handelsblatt”».

У наведеному контексті вжито ще два композита – *Rüstungskonzern* (військово-промисловий концерн) та *Firmensprecher* (представник фірми) – які належать до одного семантичного поля у межах цього тексту. Подібно до першого прикладу, в аналізованому контексті трапляються композити, що вербалізують власні назви – *Rheinmetall* (назва концерну) та *Handelsblatt* (назва німецької газети, що висвітлює економічні питання).

Отже, композити у текстах німецькомовних новин належать до однієї лексико-семантичної групи у межах одного тексту, семантико-синтаксичні зв’язки яких вказують на місце та час подій, а також на приналежність учасників та складників подій, що окреслюються у тексті повідомлення. Окрім того, в аналізованих контекстах виявлено, що композитами можуть бути також власні назви.

Складні іменники реалізують у текстах новин різноманітні функції, як-от: номінативну, компресивну, комунікативну та текстотвірну.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Лексична система німецької мови змінюється, перебуваючи під впливом медійних текстів, які відображують її сучасний стан. Багато лексичних одиниць, уживаних у текстах новин, які є одним з продуктів медійного дискурсу, представлені субстантивними композитами, оскільки це найпродуктивніший тип іменного словоскладання. Як правило, субстантивні композити складаються з двох і більше самостійних компонентів. Другий елемент є головним, оскільки він має основне семантичне навантаження всього складного іменника, відносить композит до певної частини мови та постає носієм морфологічних маркерів слова. Компоненти складного слова

можуть бути пов'язані між собою за принципом підпорядкування, тоді перший компонент конкретизує значення другого. Семантичні відносини між компонентами композитів реалізують семантико-синтаксичні зв'язки, які вказують на час, місце подій та характеризують учасників та компоненти новини. Композити в аналізованих текстах реалізують номінативну, компресивну та текстотвірну функції. Номінативна виявляється у позначенні учасників та компонентів новини, компресивна полягає у мовній економії, а текстотвірна реалізується через зв'язок між такими структурними блоками новини, як заголовок, вступ та блок головної події.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у виявленні лексико-семантичних особливостей композитів, які зафіксовано у текстах німецькомовної реклами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гура Н. П. Структурно-типологічні особливості складних німецьких комп'ютерних термінів та їх переклад українською мовою. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Філологічні науки*. 2017. Кн. 1. С. 150–154.
2. Карпюк В. А. Класифікація способів словоскладання в сучасній німецькій мові. *Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2016. № 14. С. 75–81.
3. Кучеренко О. Терміни-композити в системі сучасної німецької термінології цивільного захисту. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Проблеми української термінології*. 2013. № 765. С. 51–55.
4. Рись Л. Ф., Пасик Л. А. Відонімне словоскладання у сучасній німецькій мові. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2019. Вип. 7. С. 7–10.
5. Смоляр Н. П. Принципи класифікації дієслівних композитів у сучасній німецькій мові. *Наукові праці Кам'янець-Подільського університету імені Івана Огієнка*. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2011. Випуск 26: *Філологічні науки*. С. 310–313.
6. Щербак О. М. Лінгвориторичні стратегії зображення російсько-української війни 2022 року (на матеріалі повідомлень німецькомовного сайту tagesschau.de). Актуальні питання іноземної філології. Збірник наукових праць. Луцьк: Волинський. нац. ун-т імені Лесі Українки. 2022. № 16. С. 219–225. URL: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-16-32>.
7. Fleischer W., Barz I.. *Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache* [4, völlig über. Aufl.]. Berlin : de Gruyter, 2012. 465 S.
8. Radzion V. M. Deonymische substantivische Komposita sportlicher Thematik. *Science and Education a New Dimension. Philology*, IV(18), Issue 80, 2016. S. 70–72.
9. Schlücker B., Helmbrecht J., Nübling D., Schlücker B. Eigennamenkomposita im Deutschen. *Namengrammatik. Linguistische Berichte. Sonderheft*. 2017. № 23. S. 59–93.

REFERENCES

1. Hura N. P. (2017). Strukturno-typologichni osoblyvosti skladnykh nimetskykh kompiuternykh terminiv ta yikh pereklad ukrainskoiu movoiu [Structural and typological features of complex German computer terms and their translation into Ukrainian]. *Naukovi zapysky Nizhynskoho derzhavnoho universytetu im. Mykoly Hoholia. Filolohichni nauky*, 1, 150–154 [in Ukrainian].
2. Karpiuk V. A. (2016). Klyasyfikatsiia sposobiv slovoskladannia v suchasni nimetski movi [Classification of word formation methods in modern German]. *Filolohichni studii: Naukovi visnyk Kryvorizkoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*, 14, 75–81 [in Ukrainian].
3. Kucherenko O. (2013). Terminy-kompozyty v systemi suchasnoi nimetskoj terminolohii tsyvilnoho zakhystu [Composite terms in the system of modern German civil defense terminology]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika»*. Seria: Problemy ukrainskoj terminolohii, 765, 51–55 [in Ukrainian].
4. Rys L. F., Pasyk L. A. (2019). Vidonimne slovoskladannia u suchasni nimetski movi [Familiar word formation in modern German]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia»: seria «Filolohiia»*. Ostroh: Vyd-vo NaUOA, 7(75), 7–10 [in Ukrainian].
5. Smoliar N. P. (2011). Pryntsyipy klyasyfikatsii diieslivnykh kompozytiv u suchasni nimetski movi [Principles of Classification of Verb Composites in Modern German]. *Naukovi pratsi KamianetsPodil'skoho universytetu imeni Ivana Ohienka. – Kamianets-Podil'skyi: PP "Medobory-2006"*, 26: *Filolohichni nauky*, 310–313 [in Ukrainian].

6. Shherbak O. M. (2022). Linghvytorychni strateghiji zobrazhennja rosijsjko-ukrajinsjkoji vijny 2022 roku (na materialy povidomlenj nimecjkomovnogho sajtu tagesschau.de) [Linguistic strategies for portraying the Russian-Ukrainian war of 2022 (based on messages from the German-language site tagesschau.de)]. Aktualjni pytannja inozemnoji filologhiji. Zbirnyk naukovykh pracj. Lucjk: Volynsjkyj. nac. un-t imeni Lesi Ukrajinky, 16, 219–225 URL: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-16-32> [in Ukrainian].
7. Fleischer W. (2012). Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache / W. Fleischer, I. Barz. [4, völlig über. Aufl.]. Berlin: de Gruyter [in German].
8. Radzion V. M. (2016). Deonymische substantivische Komposita sportlicher Thematik. Science and Education a New Dimension. Philology, IV(18), 80, 70–72 [in German].
9. Schlücker B., Helmbrecht J., Nübling D., Schlücker B. (2017). Eigennamenkomposita im Deutschen. Namengrammatik. Linguistische Bereiche. Sonderheft 23, 59–93 [in German].